การพัฒนาชุดฝึกทักษะ การบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development of a Skill Practice Set of Kong-Wong-Yai Playing for First-Year Student in the College of Music at Mahasarakham University

วีรภพ เดชภิมล[1]*, พิษณุ บุญศรีอนันต์[2], สุรดิษ ภาคสุชล[3] และวัชระ หอมหวล[4]

Veeraphop Detphimon[1]*, Pitsanu Boonsrianan[2], Suradit Phaksuchon[3] and Watchara Homhuan[4]

[1]*นิสิต ปริญญาโท สาขาวิชาดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[2,3,4]อาจารย์ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

[1]*Master Student of Music Mahasarakham University

[2,3,4]Lecturer from the Faculty of College of Music Mahasarakham University

*Corresponding Author Email: d.veeraphop24@gmail.com

Received: 15 February 2025 Revised: 13 March 2025 Accepted: 14 March 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม และ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น เป็นการวิจัยแบบแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ มีเครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น แบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ แบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ โดยมีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน คือ นิสิตวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในรายวิชา ทักษะดนตรีไทยพื้นฐาน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารและแบบฝึกทักษะ มาวิเคราะห์แบบเชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88/85.11 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) หลังเรียนมีคะแนนทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยผลการประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ก่อนเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 และหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 13.07 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) และ 3) ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลับมหาสารคาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.18, S.D.= 0.74)

คำสำคัญ: การพัฒนา, ชุดฝึกทักษะ, การบรรเลงฆ้องวงใหญ่

Abstract

This research consists purposes were 1. to develop a basic set of exercises for playing the Kong-Wong-Yai for first-year students at the College of Music Mahasarakham University with an effectiveness criterion of 80/80 2. to study the practical skills of playing the large gong of the first-year students at the College of Music Mahasarakham University and 3. to investigate the students' satisfaction with the basic set of exercises for playing the Kong-Wong-Yai. This is a mixed research between qualitative and quantitative research The research instruments consisted of a basic gong playing skills exercise form, a gong playing skills assessment form and a satisfaction assessment questionnaire. The sample group consisted of 15 first-year students of the College of Music Mahasarakham University who studied in the Basic Thai Music Skills course in the first semester of the 2023 academic year which was obtained by purposive selection The data collected from the questionnaires were analyzed using descriptive statistics including percentages, means, standard deviations and comparisons using t-tests. The data collected from the documents and the skill exercises were analyzed content analysis. The research results found that 1) The efficiency of the basic gong playing skill training kit for first-year students at the College of Music Mahasarakham University was 76.88/85.11 which met the standard criteria of 80/80 2) After studying the scores of the gong playing skills were significantly higher than before studying. The results of the assessment of the gong playing skills before studying were an average score of 8.00 and after studying were an average score of 13.07 (out of 15 points) and 3) The satisfaction of the students with the basic gong playing skill training kit for first-year students at the College of Music Mahasarakham University was overall at a high level ($\bar{x}$= 4.18, S.D.= 0.74).

Keywords: Development, Practice Set, Kong-Wong-Yai Performance

บทนำ

ดนตรีไทยนับเป็นศิลปกรรมแขนงหนึ่งที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตและความเป็นไทยมาอย่างยาวนาน โดยมีความงดงามและความสมบูรณ์ในตัวเอง อันเป็นลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงความเป็นเลิศทางศิลปะดนตรีของชาติไทย (สงบศึก ธรรมวิหาร, 2540, น.1) การศึกษาดนตรีไทยในอดีตมีลักษณะการถ่ายทอดความรู้ผ่านระบบการเรียนการสอนแบบตัวต่อตัว โดยมุ่งเน้นการฝึกฝนภาคปฏิบัติเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การศึกษาดนตรีไทยมิได้จำกัดอยู่เฉพาะการฝึกปฏิบัติเท่านั้น แต่ยังมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ทางภาคทฤษฎีควบคู่กันไปด้วย ซึ่งทั้งสองส่วนนี้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างแยกไม่ออก และถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาดนตรีไทยที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและเข้าถึงแก่นแท้ของดนตรีไทยได้อย่างลึกซึ้ง (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2544, น. 202-203)

การเรียนดนตรีไทยมีธรรมเนียมปฏิบัติที่สืบทอดมาอย่างยาวนาน โดยครูผู้สอนมักให้ความสำคัญกับการฝึกหัด ฆ้องวงใหญ่เป็นลำดับแรก เนื่องจากฆ้องวงใหญ่ถือเป็นเครื่องดนตรีหลักในวงปี่พาทย์ ทำหน้าที่บรรเลง ทำนองหลัก หรือที่เรียกว่า “เนื้อแท้ของเพลง” ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดโครงสร้างและแนวทางการดำเนินทำนองเพลงภายในวงดนตรีไทย โดยทำนองหลักจากฆ้องวงใหญ่นี้จะเป็นพื้นฐานให้เครื่องดนตรีอื่น ๆ ภายในวง เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวงเล็ก และปี่ใน สามารถนำไปดัดแปลงและแปรเปลี่ยนเป็นลักษณะทางบรรเลงเฉพาะของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด อันเป็นการสร้างความประสานกลมกลืนภายในวงปี่พาทย์อย่างมีระบบ (ประสิทธิ์ ถาวร, 2532, น.53)

การบรรเลงฆ้องวงใหญ่ให้มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการพัฒนาทักษะผ่านการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง การสร้างแบบฝึกฆ้องวงใหญ่ที่ดีจึงเป็นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทักษะของผู้เรียน แบบฝึกที่ออกแบบมาอย่างเหมาะสมสามารถช่วยให้ผู้เรียนฝึกฝนการดำเนินทำนอง การประคบมือ และการลงน้ำหนักเสียงได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ การออกแบบแบบฝึกยังควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการสร้างสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น แบบฝึกปฏิบัติ หนังสือ หรือสื่อดิจิทัล (วิไลพร ภูมิเขต, 2560) การมีแบบฝึกที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและพัฒนาทักษะได้ตามศักยภาพ อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาดนตรีไทยให้ยั่งยืน

ดังนั้น จากที่กล่าวข้างต้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โดยตระหนักถึงความสำคัญของฆ้องวงใหญ่ในฐานะเครื่องดนตรีหลักที่ทำหน้าที่ดำเนินทำนองของบทเพลง ที่เครื่องดนตรีอื่น ๆ ในวงปี่พาทย์ดนตรีไทยใช้เป็นแนวทางในการแปรทำนอง ซึ่งการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ให้ได้คุณภาพจำเป็นต้องอาศัยทักษะที่ถูกต้อง เช่น ความแม่นยำในการดำเนินทำนอง การแบ่งมือใช้มือซ้ายและมือขวาอย่างถูกต้อง การควบคุมการตีประคบมือ และการลงน้ำหนักมือให้ได้เสียงที่สมดุล ฉะนั้น การพัฒนาชุดฝึกทักษะดังกล่าวจึงมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองอย่างเป็นระบบพัฒนาทักษะการบรรเลงตามศักยภาพ และเป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนดนตรีไทยให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น

การบททวนวรรณกรรม

การวิเคราะห์ทบทวนวรรณกรรมในเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะ การบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า การศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางดนตรีในหลายระดับ ตั้งแต่การเรียนการสอนพื้นฐานจนถึงขั้นสูง การบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นถือเป็นส่วนหนึ่งของทักษะที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพของนักดนตรีในระดับเริ่มต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจพื้นฐานในการบรรเลง การจับจังหวะ การประสานเสียง และ

การฝึกทักษะต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ และในด้านการพัฒนาชุดฝึกทักษะ การศึกษาบางฉบับแนะนำการใช้ชุดฝึกทักษะที่มีการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระเบียบ เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้ฝึกฝนทักษะเหล่านี้ในลำดับขั้นที่เหมาะสม อาทิ การฝึกซ้อมจากการฟังและการวิเคราะห์เสียงจากฆ้อง การปรับการเล่นให้เข้ากับจังหวะ และการเรียนรู้การเล่นเป็นกลุ่ม การฝึกทักษะพื้นฐานนี้ไม่เพียงแต่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและสามารถเล่นฆ้องวงใหญ่ได้ดีขึ้น แต่ยังช่วยพัฒนาอัตราการเรียนรู้และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในกลุ่มดนตรี นอกจากนี้ ยังมีการวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกในเชิงปฏิบัติ การใช้วัสดุการเรียนรู้ที่เหมาะสม และการมีการประเมินผลที่มีมาตรฐานช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถนำมาปรับใช้ในการพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นให้มีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ (Mixed Methods) โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

1.1 ประชากร ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 65 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ จำนวน 15 คน คือ นิสิตวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ชั้นปีที่ 1 ที่เรียนในรายวิชาทักษะดนตรีไทยพื้นฐาน (Basic Thai Music Skill) ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ ประกอบด้วย

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจ ตอนที่ 2 แบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open Ended) ตลอดจน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพภาพของเครื่องมือ ได้แก่ 1) นำแบบสอบถามพบที่ปรึกษาและดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ 2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยหาค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item–Objective Congruence: IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2543, น.249) พบว่ามีค่า IOC ระหว่าง 0.80–1.00 และ 3) การทดลองใช้เครื่องมือกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ซึ่งผลการประเมินมีอำนาจจำแนกระหว่าง 0.25–0.75 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีของ Cronbach (1951, p.274; อ้างในบุญชม ศรีสะอาด, 2558) ซึ่งผลการประเมินค่าความเชื่อมั่นมีค่าความเชื่อมั่น 0.95

2.2 แบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น คือ การสร้างชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 3 ชุด มีขั้นตอนการสร้าง ได้แก่ 1) แบบฝึกชุดที่

1 แบบฝึกทักษะการตีคู่แปด 1.1) การตีคู่แปด 1.2) การตีคู่แปดสามเสียง 1.3) การตีสลับมือซ้าย 1 ครั้ง มือขวา 1 ครั้ง ในลักษณะคู่แปด 1.4) การตีสลับมือซ้าย 1 ครั้ง มือขวา 2 ครั้ง ในลักษณะคู่แปด 2) แบบฝึกชุดที่ 2 แบบฝึกทักษะการตีแบ่งมือ 2.1) การตีแบ่งมือ 3 เสียงเรียงติดกัน 2.2) การตีแบ่งมือ 4 เสียงเรียงติดกัน และ 3) แบบฝึกชุดที่ 3 แบบฝึกทักษะการตีสะบัด 3.1) การตีสะบัดขึ้น 3.2) การตีสะบัดลง

2.3 แบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ คือ แบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคามการสร้างแบบประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ เพื่อทดสอบทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น เป็นแบบทดสอบที่ใช้ทดสอบในการเรียน โดยเป็นแบบวัดทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ที่สังเกตจากพฤติกรรมการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิต และมีเกณฑ์การให้คะแนนแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 3 ระดับ กำหนดเกณฑ์ในวัดทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เป็น 5 ด้าน คือ 1) ท่านั่งของผู้บรรเลง 2) การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง 3) ความแม่นยำของทำนองหลัก 4) ความแม่นยำของจังหวะ 5) คุณภาพเสียงฆ้องวงใหญ่ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่สามารถแสดงออกได้ถึงความสามารถทางด้านทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลจาก 1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเครื่องมือการวิจัย และ 2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) คือ เป็นข้อมูลที่ได้จากการรวบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ (Document Research) อาทิ หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ งานวิจัย และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มเป้าหมายและการรวบข้อมูลเอกสารต่าง ๆ มาวิเคราะห์ในเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมทางสถิติทางการวิจัย

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และเปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถจำแนกผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. การพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 15 คนมีคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างการเรียน จำนวน 3 ชุดฝึก ๆ ละ 10 คะแนน (รวมคะแนนเต็ม 30 คะแนน) ซึ่งเป็นเฉลี่ยระหว่างเรียนร้อยละ 76.88 (E1 = 76.88) และประสิทธิภาพผลลัพธ์จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์จากชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เรียนครบทั้ง 3 ชุดฝึก มีคะแนนเฉลี่ย 85.11 (E2 =

85.11) จึงสรุปได้ว่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88/85.11 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

2. การศึกษาทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์การศึกษาทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เมื่อทำการวัดทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นของนิสิต ชั้นปีที่ 1 จำนวน 15 คนด้วยแบบวัดทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำหนดเกณฑ์ในการประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิต แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) ท่านั่งของผู้บรรเลง 2) การจับไม้ตีฆ้องวงใหญ่ของผู้บรรเลง 3) ความแม่นยำของทำนองหลัก 4) ความแม่นยำของจังหวะ 5) คุณภาพเสียงฆ้องวงใหญ่ มีคะแนนเต็ม 15 คะแนน โดยทำการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) พบว่า หลังเรียน นิสิตมีคะแนนทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.000) โดยผลการประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ก่อนเรียนของกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 และภายหลังจากการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น ได้คะแนนเฉลี่ย 13.07 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) แสดงว่า การเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 สามารถทำให้ทักษะในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตสูงขึ้นได้

3. การศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น

ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$= 4.18, S.D.= 0.74) แสดงว่า ในการใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สร้างความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างมาก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้นสำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย 85.11 (E2 = 85.11) จึงสรุปได้ว่าประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88/85.11 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 มีประสิทธิภาพสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ

2. เพื่อศึกษาทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า หลังเรียน นิสิตมีคะแนนทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p-value = 0.000) โดยผลการประเมินทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ก่อนเรียนของกลุ่มนิสิตชั้นปีที่ 1 ได้คะแนนเฉลี่ย 8.00 และภายหลังจากการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น ได้คะแนนเฉลี่ย 13.07 (คะแนนเต็ม 15 คะแนน) แสดงว่า การเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 สามารถทำให้ทักษะในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ของนิสิตสูงขึ้นได้

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น พบว่า ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

($\bar{x}$= 4.18, S.D.= 0.74) แสดงว่า ในการใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สร้างความพึงพอใจในการเรียนของผู้เรียนได้เป็นอย่างมาก

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. ผลการหาประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน 15 คน พบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ 76.88/85.11 เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 และเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ แสดงว่าชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ สามารถนำไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะเริ่มจากง่ายไปหายาก มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทักษะการปฏิบัติฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีคำชี้แจงง่ายและชัดเจน การทำแบบฝึกทักษะแต่ละครั้งเหมาะสมกับเวลาและความสนใจ และนิสิตมีความตั้งใจในการปฏิบัติกิจกรรมแต่ละขั้นตอนเป็นอย่างดีมีความสนุกสนานเวลาเรียนซึ่งสอดคล้อง Barnett, J. A., Broughton, G., & Greenwood, T. (1977) ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะว่าแบบฝึกทักษะที่ดีควรมีข้อแนะนำ คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็นข้อความ หรือแบบฝึกทักษะไม่ควรยาวเกินไป หรือยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาด้วยตัวเองแบบฝึกทักษะนั้นควรมีหลายรูปแบบ และให้ความหมายแก่ผู้ฝึกทำ

2. ผลการวิเคราะห์ทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า หลังเรียน (Post-test) นิสิตมีคะแนนทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่สูงกว่าก่อนเรียน (Pre-test) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า ผู้เรียนมีศักยภาพในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เพิ่มสูงขึ้นเมื่อเรียน เรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สอดคล้องกับยิ่งศักดิ์ ชุ่มเย็น (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการตีฆ้องวงใหญ่ของนักศึกษาภาควิชานาฏดุริยางคศิลป์คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่า นักศึกษากลุ่มเป้าหมายทั้ง 15 คน ก่อนที่จะใช้ชุดฝึกทักษะนักศึกษามีคะแนนความก้าวหน้าจากการใช้ชุดฝึกทักษะการตีฆ้องวงใหญ่ทั้ง 11 ขั้น จากคะแนนเฉลี่ยก่อนใช้ชุดฝึกทักษะเป็น 4.86 คะแนนเฉลี่ยหลังใช้ชุดฝึกทักษะเป็น 7.25 ดังนั้น นักศึกษามีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นหลังการใช้ชุดฝึกทักษะการตีฆ้องวงใหญ่ของครูสุรินทร์ สงค์ทอง ทั้ง 11 ท่าโดยเฉลี่ย คือ 4.06 นั้นคือความก้าวหน้าของการใช้ชุดฝึกทักษะการตีฆ้องวงใหญ่ของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ซึ่งการนำชุดฝึกทักษะของครูสุรินทร์ สงค์ทอง มาใช้กับกลุ่มเป้าหมายมีประสิทธิภาพอย่างดียิ่งในการส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะการตีฆ้องวงใหญ่สู่ความเป็นเลิศ

3. ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม นิสิตมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.18 แสดงว่า ในการใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สร้างความพึงพอใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างมาก เนื่องจากชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น ทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางทฤษฎี การรับรู้ความเป็นมา รับรู้ความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมเกิดความสนใจ อีกทั้งยังเป็นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติร่วมกันกับเพื่อนทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา ข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้น ส่งผลให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจในชุดฝึกทักษะการ

บรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผกาพรรณ แสงพรหม (2562) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้การขับร้อง โดยใช้แนวคิดของโซลตาน โคดาย และชินอิจิ ซูซูกิ ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ ทักษะการขับร้องของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้วิชาดนตรีตามแนวคิดของซูซูกิร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อค้นพบ หรือองค์ความรู้ใหม่

ข้อค้นพบใหม่ในการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้วิจัยสามารถจำแนกเป็นรายข้อได้ ดังนี้

1. การใช้เทคโนโลยีในการฝึกซ้อม คือ การพัฒนาแอพพลิเคชันหรือเครื่องมือดิจิทัลที่ช่วยในการฝึกซ้อม เช่น การใช้โปรแกรมหรือเครื่องมือที่จำลองเสียงฆ้องหรือจังหวะของเพลง ช่วยให้ผู้เรียนสามารถฝึกซ้อมได้ทุกที่ทุกเวลา นอกจากนี้ ยังสามารถติดตามพัฒนาการและการฝึกซ้อมของนิสิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. การปรับการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ คือ ผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ทำให้การเรียนการสอนออนไลน์มีบทบาทมากขึ้น การพัฒนาชุดฝึกทักษะที่เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ เช่น การใช้คลิปวิดีโอที่แสดงเทคนิคการบรรเลงฆ้องหรือการจัดการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนทักษะได้ในรูปแบบที่ยืดหยุ่นมากขึ้น

3. การฝึกทักษะการเล่นกลุ่ม คือ การศึกษาในระดับเริ่มต้นอาจมุ่งเน้นที่การพัฒนาทักษะส่วนบุคคล แต่ข้อค้นพบใหม่แสดงให้เห็นว่าการฝึกทักษะการเล่นฆ้องวงใหญ่ในรูปแบบของการบรรเลงร่วมกับกลุ่ม (Ensemble) ช่วยให้นักศึกษามีทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาการฟังร่วม และความเข้าใจในการประสานจังหวะ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการบรรเลงดนตรี

4. การใช้แนวทางการฝึกที่เน้นการสร้างความสนุกสนาน คือ แนวทางการพัฒนาชุดฝึกทักษะที่ใหม่เน้นการทำให้การฝึกซ้อมสนุกและน่าสนใจมากขึ้น การใช้เกมหรือกิจกรรมที่มีการแข่งขันเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน เช่น การจัดแข่งขันฝึกซ้อมในกลุ่ม หรือการท้าทายในการเล่นฆ้องตามจังหวะที่กำหนด เพื่อให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ

5. การเน้นทักษะการวิเคราะห์เสียงและการฟัง คือ การพัฒนาทักษะการฟังและการวิเคราะห์เสียงเป็นอีกหนึ่งข้อค้นพบใหม่ที่สำคัญ เพราะการฟังเป็นทักษะที่ช่วยให้นิสิตสามารถเข้าใจลักษณะเสียงของฆ้องวงใหญ่ได้ดีขึ้น และสามารถปรับการเล่นของตนให้มีความแม่นยำมากขึ้น โดยการฝึกให้ฟังเสียงและการจับจังหวะเป็นส่วนสำคัญในการฝึกทักษะการบรรเลง

6. การพัฒนาแบบฝึกหัดที่มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง คือ การพัฒนาชุดฝึกทักษะที่มีการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์และตรงกับความต้องการของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถรับรู้ถึงจุดที่ต้องปรับปรุงและพัฒนาทักษะได้อย่างตรงจุด

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการใช้ชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สำหรับนิสิตชั้นปีที่ 1 สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการบรรเลงฆ้องวงใหญ่สูงขึ้น และผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนรายวิชา ฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และมีทักษะในการบรรเลงสูงขึ้นได้ด้วยครูผู้สอนควรพิจารณานำเอาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น ไปใช้เป็นแนวทางในการเรียนการสอนในรายวิชาฆ้องวงใหญ่ หรือรายวิชาอื่น ๆ ที่มีลักษณะคล้ายกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำเอาชุดฝึกทักษะการบรรเลงฆ้องวงใหญ่เบื้องต้น ไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกทักษะในเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2544). *พฤติกรรมการสอนดนตรี.* กรุงเทพฯ: สานักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญชม ศรีสะอาด และคณะ. (2558). *พื้นฐานการวิจัยการศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กาฬสินธุ์: ตักสิลาการพิมพ์.

ประสิทธิ์ ถาวร. (2532). *กลอนระนาด.* กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวัฒนธรรมแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ผกาพรรณ แสงพรหม. (2562). *ผลการจัดการเรียนรู้การขับร้องโดยใช้แนวคิดของโซลตาน โคดาย และชินอิจิ ซูซูกิร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5.* อุตรดิตถ์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

ยิ่งศักดิ์ ชุ่มเย็น. (2562). การพัฒนาทักษะการตีฆ้องวงใหญ่ของนักศึกษาภาควิชานาฏดุริยาคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 19*(2), 60-70.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2543). *การวัดด้านจิตพิสัย.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสานส์น.

วรรณวิไล พันธุ์สีดา. (2549). *ผลงานทางวิชาการก้าวสู่วิทยฐานะ.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อี เค บุคส์.

วิไลพร ภูมิเขตร์. (2560). *การพัฒนาทักษะการเป่าขลุ่ยเพียงออโดยใช้กระบวนการปฏิบัติประกอบแบบฝึกทักษะ.* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

สงบศึก ธรรมวิหาร. (2540). *ดุริยางค์ไทย.* กรุงเทพฯ: สานักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Barnett, J. A., Broughton, G., & Greenwood, T. (1977). *Success with English: The Penguin English Course. Teachers' Handbook 1 (Revised Edition).* (2nd Revised Edition ed.). Harmondsworth: Penguin.